

КУНАХ В.А.

**З НАГОДИ ВИХОДУ В СВІТ 30-го І 31-го ТОМІВ ЗБІРНИКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
«ФАКТОРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ЕВОЛЮЦІЇ ОРГАНІЗМІВ»**

Шановні колеги, дорогі друзі, любі читачі!

Ось і вийшли друком чергові 30 і 31 томи нашого збірника наукових праць «Фактори експериментальної еволюції організмів». Ці дві книги є особливими. Статті до них написані, подані, прорецензовані, відредаговані, відформатовані, підготовлені до друку і надруковані в тяжкий для кожного українця період – під час загарбницької війни росії проти України. Російські окупанти нищать ракетами, бомбами і снарядами наші міста і села, особливо інфраструктуру і соціальні об'єкти, вбивають не лише військових, але й мирних жителів, беззбройних дітей, жінок, людей похилого віку, по звирячому глумляться не лише над полоненими, а й над населенням, що попало під тимчасову окупацію. Проте лихо і біда не зломали наших учених, вони робили і продовжують робити свою справу під час виття сирен повітряної тривоги і розриви ворожих снарядів і ракет. Особливе враження на мене справили харківські учені – літають у них над головами ракети і снаряди, які розриваються поряд, знищують лабораторні приміщення, а вони проводять експерименти і пишуть наукові статті!!! Наш народ незламний і ми переможемо російську орду, а історія оцінить внесок кожного з нас, зокрема, і роль українських учених, у Перемогу над ординською навалою росії.

Нагадаю, що започаткований у 2003 р. Українським товариством генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова збірник «Фактори експериментальної еволюції організмів» щорічно видається у двох томах ось уже впродовж 20 років. Збірник здобув науковий авторитет, у ньому останнім часом щорічно друкувалося по кілька десятків, а у 2003 – 2014 рр. – по кілька сотень статей науковців з багатьох країн світу (статистику публікацій див. /1, 2/). У 2014 р. МОН України визнало збірник фаховим у галузі біологічних наук.

Цей черговий том 30, присвячений 200-річчю від дня народження засновника сучасної генетики Грегора Менделя, містить 23 наукові статті, подані 72 авторами. Том відкривається

статтею *Чень І.Б., Гуменюк Г.Б. Г.Й. Мендель: життя і наукова діяльність (до 200-річчя від дня народження)*. Наступні статті тому формують наступні розділи: молекулярна генетика та геноміка (4 статті), цитогенетика (1 стаття), молекулярні та клітинні біотехнології (14 статей), біоінформатика та комп'ютерна біологія (2 статті), історія біології, питання викладання генетики, селекції та еволюційної теорії (1 стаття).

Том 31, присвячений пам'яті видатного вченого-дендролога, члена-кореспондента НАН України Івана Семеновича Косенка, містить 27 статей, поданих 98 авторами. Том відкривається статтею *Опалко А.І., Кунах В.А., Грабовий В.М. Іван Семенович Косенко – людина, вчений, громадянин*. Наступні статті тому формують розділи: еволюція геномів у природі та експерименті (2 статті), прикладна генетика і селекція (15 статей), генетика людини та медична генетика (1 стаття), аналіз та оцінка генетичних ресурсів (5 статей), екогенетика (3 статті).

Аналіз представлених статей свідчить про успішне продовження функціонування нашого збірника наукових праць, про подальші здобутки членів УТГіС у найсучасніших напрямках біологічної і селекційної науки, а також у сучасних біотехнологіях. Проте, з сумом повинен констатувати, що в аналізованих томах статті підготовлені переважно українськими ученими (лише 2 статті надійшли з Азербайджану), значно (більше ніж удвічі) скоротилась кількість поданих до друку статей (бібліостатистичний аналіз попередніх томів збірника наведено у статтях /1,2/). Проте, не дивлячись на воєнний стан в Україні і війну, що продовжується, і стає все жорстокішою, науковий рівень опублікованих статей, на мою думку, є не менш високим, ніж опублікованих у попередніх 29 томах.

Я глибоко вдячний авторам статей, поданих до цих двох томів збірника, а також рецензентам, які допомогли оцінити науковий рівень рукописів. Особлива подяка заступниці головного редактора, докторці біологічних наук,

© КУНАХ В.А.

професорці Надії Михайлівні Дробик і відповідальному секретареві збірника, кандидатці біологічних наук, доцентці Мар'яні Зіновіївні Прокоп'як за їхню безкорисливу і самовіддану працю, які на безоплатній основі, по суті, на волонтерських засадах зробили все від них залежне, щоб томи збірника вийшли вчасно і на достойному науковому рівні.

Хочу нагадати, що за опублікованими у 30-му і 31-му томах збірника планується проведення чергової XVII-ї Міжнародної наукової конференції «Фактори експериментальної еволюції організмів», присвяченої 200-річчю від дня народження засновника сучасної генетики Грегора Йоганна Менделя та пам'яті видатного вченого-дендролога, члена-кореспондента НАН України Івана Семеновича Косенка. Запланова-

но конференцію провести 3–8-го жовтня у м. Умань (Черкаська область, Україна). Організаторами заходу разом із УТГіС ім. М.І. Вавилова є Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України та Уманський національний університет садівництва. Маю надію, що конференція відбудеться в очному форматі, резервний варіант – проведення відеоконференції в он-лайн форматі.

На завершення вітаю із виходом 30-го і 31-го томів нашого збірника наукових праць і бажаю Перемоги і звільнення від російських окупантів усієї України, всім нам міцного здоров'я, подальших наукових успіхів і удачі у всіх сферах життя та творчої діяльності.

Слава Україні!

Героям слава!

References

1. Kunakh V.A. On the occasion of the publication of the first 25 volumes of a collection of academic papers "Factors in experimental evolution of organisms". *Factors in experimental evolution of organisms*. 2020. Vol. 26. P. 10 – 11. <https://doi.org/10.7124/FEEO.v.26.1232>
2. Kunakh V.A., Mozhylevska L.P. The bibliostatistical analysis of the first 25 volumes of a collection of academic papers "Factors in experimental evolution of organisms". *Factors in experimental evolution of organisms*. 2020. Vol. 26. P. 12 – 20. <https://doi.org/10.7124/FEEO.v.26.1233>